

dělské proti krupobití a že tedy nucené pojištění by znamenalo jaksi násilí proti oněm zbývajícím devíti desetinám; zásadně ovšem by **nebylo** námitek proti rozšíření krupobitního pojištění i na půdu dosud nepojištěnou, avšak statisticky je zjištěno, že nebezpečí živelních pohrom a zvláště krupobití není ve všech krajích republiky stejně vážné a že jsou u nás i kraje, kde po dlouhou řadu let se krupobití nedostaví. Námítky pojistných odborníků jsou namířeny také proti určování pojistných premií, ježto pojistné premie mají býti zásadně stejné pro všechny kraje a pro všechny plodiny, povinné pojištěním. Jedna z nejvážnějších námitek je ovšem otázka úpravy dnešního pojištění při přechodu jeho do soustavy pojištění veřejného. Není pochyby, že toto převedení dosavadních pojišťovacích smluv na novou pojišťovnu veřejnou by se neobešlo bez velikého zatížení státu výplatou odškodného. Ministerstvo zemědělství uvedlo, že provedením chystané osnovy by se pojištění zlevnilo, avšak kritika osnov tvrdí, že by zveřejnění pojištění znamenalo spíše jeho zdražení. —ík.

Smlouva o úpravě právních styků s královstvím SHS. Národnímu Shromáždění bude podána k ústavnímu projednání smlouva o **právních** stycích čsl. republiky s královstvím SHS. Tato smlouva byla ujednána v Bělehradě a podepsána 17. března letošního roku. Dohoda je velmi obsáhlá a týká se všech důležitých oborů právního styku; právní pomoc se bude poskytovat ve věcech občanských přímým stykem soudů. Smlouva podrobně upravuje průvodní moc veřejných listin a obchodních knih z druhého smluvního státu, vykonatelnost exekučních titulů atd. —ík.

Nová úprava věcného práva v čsl. republice. Ministerstvo spravedlnosti vydalo tiskem návrh subkomitétu pro revisi občanského zákoníka pro československou republiku, a to část, jež se týká věcného práva. Referentem a redaktorem publikace je prof. dr. Miloslav Stieber, jenž napsal k návrhu úvod a obsáhlou důvodovou zprávu. Základem návrhu je původní text občanského zákoníka, jenž ovšem byl v mnoha směrech upraven nebo změněn úplně podle požadavků moderní teorie i praxe. Návrh subkomitétu přijímá na př. rejstříkovou hypoteku pro zastavování věcí hromadných a výdělkových i jiných podniků, dále reální břemena, ale i tyto věci zařazuje na příslušné místo do dosavadní soustavy občanského zákoníka. Návrh zavádí také soustavný pořad věcného práva podle zásad moderních zákoníků a novější literatury; jde proto za sebou vlastnictví, právo stavební, služebnosti, právo zástavní a reální břemena, kdežto dosud následovalo za vlastnictvím právo zástavní a pak teprve služebnosti. Nebylo možno zavést rozdělení návrhu na věcné právo k movitostem a nemovitostem, poněvadž by se tím soustava občanského zákoníka příliš porušila. Zajímavá je nová úprava stavebního práva v návrhu; stavební právo bylo by možné na všech pozemcích, lhůta se nestanoví ani maximálně ani minimálně, nýbrž ponechává se dohodě stran, vlastník pozemku má dát za stavbu, jež mu připadne, náhradu. Novou úpravou má se stavební právo učiniti praktičtější, než bylo dosud. —ík.

Dělnické právo na naše právnické fakulty? V prvních dnech tohoto semestru přinesly deníky zprávu, že p. ministr školství a n. o. vznesl na profesorské sbory práv. fakult dotaz, zda by již v semestru 1923—24 mohlo býti na naše fakulty uvedeno »dělnické právo«. Tento počín pana ministra Bechyně je třeba chápati jako odpověď na návrh v tomto smyslu podaný v poslan. sněmovně r. 1921 a později dosti čile veřejně diskutovaný.* V podstatě jde o následující: V osnově právnických studií má býti umístěn nový speciální obor, pro soustavný a samostatný výklad těch práv. norem, které spolu vnitřně souvisejí tím, že jsou tvořeny z jednoho politického a sociálního hlediska: zákonné úpravy právních poměrů soukromých námezdných zaměstnanců všech kategorií, v jejich

*) »Všehrd« propůjčil své sloupce k diskusi v této otázce již v roč. III. str. 100 a roč. IV. str. 153.)

vztazích pracovních. Místo názvu »dělnické právo« bylo by možno pro nový obor užití i názvů jiných, na př. »pracovní právo« nebo »sociální ochrana práce«. Normy, které pod tento pojem se řadí, jsou dnes roztroušeny ponejvíce v právu správním, ale i v zák. občanském, obchodním a jinde, což ovšem nepřispívá k tomu, aby jim byla věnována zvláštní pozornost. Je pochopitelné, že v době, kdy otázka poměru mezi námezdníky a jejich zaměstnavateli nepřetržitě proniká v popředí veřejného zájmu, že v této době se objevuje snaha, aby jí zvláště na právnických fakultách bylo vykázáno místo odpovídající jejímu významu. J. P.

Výzkumný ústav průmyslu cukrovarnického v Praze. Ústřední spolek československého průmyslu cukrovarnického vybudoval v Praze na Ořechovce velkolepý výzkumný ústav, jenž byl slavnostně otevřen dne 22. září letošního roku. Ústav je právem chloubou cukrovarnického průmyslu, který nelitoval velikých nákladů, aby umožnil závodům využití všech pokroků teoretické vědy v praxi. Cukrovarnické výzkumnictví provádí se u nás prakticky od padesátých let minulého století, avšak dosavadní možnosti výzkumných stanic přirozeně nedostačovaly potřebám našeho rozvinutého průmyslu cukrovareckého a bylo už dlouho touhou cukrovarníků, aby si mohli vybudovati samostatný, moderně vypravený ústav ku provádění vědeckých pokusů, důležitých pro cukrovareckou praxi. Tato dávná touha se splnila nyní, a lze očekávat, že výzkumný ústav resp. práce v něm prováděné přispějí značnou měrou ke zlepšování a zdokonalování výroby cukru u nás; je to tím důležitější proto, že podle všech známek bude se v budoucích letech stupňovati boj třtinového cukru s cukrem řepným, který světová válka přechodně rozhodla ve prospěch cukru třtinového. Tento konkurenční boj bude ovšem vyžadovati veliké soutěžné schopnosti našeho cukru na světovém trhu a té se dosáhne jen výrobou co možno nejehospodárnější a nejlevnější. Celkový náklad na vybudování ústavu, jenž je nejlepším ústavem tohoto druhu ve střední Evropě, činil 15,600.000 Kč, z čehož připadá 362.000 Kč na pozemek, 10,400.000 Kč na stavbu, 61.000 Kč na vlastní stavební výlohy, 21.000 Kč na úpravu a osázení pokusných zahrad a 4,756.000 Kč na vnitřní zařízení ústavu. Na paměť otevření ústavu vydal spolek cukrovarnického průmyslu památník s fotografiemi vnitřního zařízení ústavu a s podrobnými plány. —ík.

Osmnáctá členská schůze spolku německých úředníků vězeňských konaná ve dnech 29.—31. srpna t. r. ve württemberském Ludwigsburce pod předsednictvím profesora university v Heidelbergu Jagemanna jednala o »zásadních ustanoveních pro výkon trestu na svobodě« (Grundsätze für den Vollzug von Freiheitsstrafen), na nichž se usnesly zemské vlády německé dne 7. června 1923 a jimiž byly nahrazeny dosavadní ustanovení z r. 1897. Cílem bylo nejen vzbuditi zájem členstva o nová ustanovení a šířiti jejich znalost, nýbrž i využití přítomnosti osob, které účastnily se formulace zásadních ustanovení, aby podaly autentický jich výklad, a doporučiti zemským vládám určitý postup prováděcích nařízení. Při tom navržena řada změn, ke kterým může ovšem dojíti teprve při reformě trestního práva cestou zákonnou. Z otázek obecně zajímavých, tvořících předmět referátů a debaty, dlužno uvést otázku vězeňských rad, cíle trestání, postavení duchovního ve věznicích, prostředků zabezpečovacích a disciplinárních, trestnic pro mladistvé a péče o propuštěné trestance. Nejvíce zájmu vzbudila debata o progressivním výkonu trestu, která v přehledu různých zařízení bavorských, durynských, saských a zejména systému vězení mladých (Jugendgefängnis) ve Wittichu poskytl obraz nynějšího stavu pokusů a hledání cest podávajíc důkaz, že myšlenka stupňovitěho výkonu trestu — v »zásadních ustanoveních« pružně a zdrženlivě formulovaná — přece si dobývá v Německu půdy. Solnař.

K reformě tiskového zákona uvádí některé zajímavé poznámky »Časopis československých knihovníků« (roč. II. str. 128—130), který jednak glosuje článek dra Koutníka v »Parlamentu« (č. 5), jednak přináší některé nové náměty. Autor (šifra St.) poukazuje především, že v předložené osnově čís. tisku 2042 bez hlubšího důvodu mate osnova